

نقش مضامین تشیع بر الگوهای کالبدی معماری صفوی بانگاهی بر مدرسه ی خان شیراز

کیمیاریویان^{۱*}، ساراموسوی^۲، امیرمحمدی نژاد^۳

۱- دانشجوی کارشناسی معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد آبادان، (kimiya.royan75@yahoo.com)

۲- دانشجوی کارشناسی معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد آبادان، (sara.mousavi27774@gmail.com)

۳- مربی گروه معماری - دانشگاه آزاد اسلامی واحد آبادان، (amir3.arch@gmail.com)

چکیده

تفکر تعقلی شیعی به عنوان عنصری متمایز از سایر اندیشه های مذهبی باعث تجلی حضور تازه ای در کالبد معماری مکتب اصفهان گردید و باعث تشخیص و پیشرفت هنر و معماری در دوره ی صفوی، نسبت به دیگر دوره ها شد و به گونه ای غایت اصلی فلاسفه و معماران آن دوره قرار گرفت که توانست جایگاه خود را در نظام معنایی و مفاهیم ظاهری و باطنی تا عصر معاصر حفظ کند. در دوره ی صفوی با رسمی شدن تشیع و تبدیل شدن آن از اقلیت به اکثریت؛ الهامات ربانی و حکمت شیعی با سنت و اصالت ایرانی در هم آمیخته شد و در تمام ابعاد گوناگون زندگی به ویژه زندگی شهری و معماری ایران تاثیر خود را بر جای گذاشت و هویت تازه ای به بناهای این دوره با تاکید بر نقش مکان های در ارتباط با مذهب، چون مسجد و مدرسه بخشید. پژوهش حاضر سعی دارد تا با اتکا به مفاهیم و مضامین تشیع، معماری مدرسه ی خان شیراز را در حیطه ی تفکر تعقل شیعی مورد بررسی قرار داده و شاخصه ها و ویژگی های کالبدی آن را آشکار سازد. در این مهم با روش تحقیق توصیفی- تحلیلی ابتدا منابع مکتوب مرتبط با موضوع جمع آوری، اطلاعات مورد نیاز استخراج و سپس با بررسی الگوهای کالبدی و عناصر شیعی به کار گرفته شده در مدرسه ی خان شیراز اطلاعات استخراج گردید. در این دوره الگوهای ایرانی- اسلامی به طور شاخصی به کار گرفته می شوند که مدرسه ی خان شیراز به عنوان نمونه قابل بررسی می باشد.

واژه های کلیدی: مذهب، معماری شیعی، معماری دوره ی صفوی، مدرسه ی خان شیراز